

Sygn. akt (...)

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 6 lipca 2021 r., znak: ON. (...)1.872.2021.EH, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. z dnia 20 maja 2021 r., którym zaliczono D. G. do lekkiego stopnia niepełnosprawności do 31 maja 2022 r. z powodu schorzeń oznaczonych symbolami 05-R. Organ argumentował, że stan zdrowia wnioskodawcy i stopień naruszenia sprawności organizmu powodujący w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, daje się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. To sprawia, że orzekany winien być zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

D. G. zastępowany przez kuratora T. G. wniósł odwołanie od tego orzeczenia i zmianę orzeczenia poprzez ustalenie, że D. G. jest niepełnosprawny co najmniej w stopniu umiarkowanym. Odwołujący wskazał, że rozpoznane u niego schorzenia narządu ruchu, genetyczne, oraz psychiatryczne skutkują koniecznością zapewnienia stałej i długotrwałej opieki w codziennej egzystencji, której to udziela mu ojciec T. G. oraz matka. Przytoczył definicje znacznego stopnia niepełnosprawności. Argumentował, że z uwagi na stan zdrowia wywołany chorobą genetyczną, odwołujący wymaga stałej i codziennej opieki.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wskazał, że nie znalazł podstaw do zmiany lub uchylecia decyzji i wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane zgodnie ze stanem faktycznym. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy przedstawił argumentację analogiczną do zaprezentowanej w zaskarżonym orzeczeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. G., urodzony (...), ma obecnie 30 lat. Posiada wykształcenie zawodowe (introligator). Obecnie nie jest aktywny zawodowo.

Niesporne , nadto dowód: ocena zawodowa – k. 57 akt organu.

D. G. od urodzenia cierpi na niezdiagnozowany zespół wad wrodzonych (zespół dysmorficzny) oraz jałową martwicę kości udowych. U D. G. rozpoznaje się także choroby współistniejące - w roku 2011 i 2012 przebył alloplastykę obu stawów biodrowych, posiada wady rozwojowe stóp, co utrudnia mu poruszanie się. D. G. od 2018 r. jest osobą ubezwłasnowolnioną częściowo z powodu upośledzenia umysłowego. D. G. jest upośledzony umysłowo, jego poziom rozwoju intelektualnego jest na etapie dziecka w wieku kilkunastu lat.

Dowód : zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia – k. 47 akt organu, postanowienia sądu k. 77-78, opinie sądowo-psychiatryczne wydane na potrzeby postępowania sądowego o ubezwłasnowolnienie k. 63-68, akt organu; dokumentacja medyczna (koperty) k. 22 i k. 55 oraz k. 115-116 k. 149-152.

Od 2009 r D. G. był uznawany za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym z powodu schorzeń narządu ruchu oraz upośledzenia umysłowego do 31.03.2019 r., następnie do 30 kwietnia 2021 r. z powodu schorzeń narządu ruchu.

Niesporne , nadto dowód: orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z 26 lutego 2009 r. – k. 10 akt organu ; orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z 13 marca 2014 r. – k. 15 akt organu; orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z 25 kwietnia 2019 r. – k. 42 akt organu.

D. G. jest upośledzony umysłowo w stopniu lekkim. Jest w stanie samodzielnie funkcjonować w sytuacjach znanych, typowych. Ocena sytuacji bardziej złożonych poznawczo i abstrakcyjnych m.in. własnej sytuacji prawnej, zdrowotnej przekracza jego możliwości poznawcze. Nie umie dysponować środkami finansowymi, podejmować racjonalnych

decyzji dotyczących konsekwencji własnych czynności – m.in. namówiony przez kolegów z pracy - zawierał umowy kredytowe, bankowe kredyty, chwilówki oraz został ustanowiony prezesem spółki mającej problemy finansowe. Ubezpieczony łatwo ulega wpływowi otoczenia, podejmując działania kieruje się pobudkami emocjonalnymi. Z tego powodu D. G. od 2018 r. został uznany za osobą ubezwłasnowolnioną częściowo z powodu upośledzenia umysłowego.

Niesporne, nadto dowód: postanowienia sądu k. 77-78, opinie sądowo-psychiatryczne wydane na potrzeby postępowania sądowego o ubezwłasnowolnienie k. 63-68, akt organu; przesłuchanie kuratora – ojca T. G., k. 223-224.

D. G. był leczony szpitalnie operacyjnie z powodu schorzeń narządu ruchu – przebył alloplastykę lewego i prawego stawu biodrowego (w 2011 i 2012 r.) z powodu jałowej martwicy głowy kości udowej. Kończyny górne wykazują prawidłową ruchomość czynną i bierną, stawy są bez zniekształceń. Kończyny dolne – uda i podudzia są znacznie pogrubiałe, kolana koślawe. Stawy biodrowe: zgięcie po 100 stopni, wyprost pełny, rotacje wewnętrzne 20 stopni, rotacje zewnętrzne 30 stopni. Ich ruchy rotacyjne są bolesne. Wady rozwojowe stóp mają postać niedorozwoju IV palca stopy lewej i V palca stopy prawej. Siła mięśniowa – wyraźne osłabienie siły mięśniowej kończyny dolnej prawej. Objawy rozciągowe ujemne. Chód utykający na kończynę dolną prawą. Podczas chodzenia u D. G. nasila się koślawość kolan.

U odwołującego występuje istotne upośledzenie funkcji kończyny dolnej prawej spowodowanej bólem stawu biodrowego, koślawość kolan i osłabienie siły mięśniowej kończyny. U ubezpieczonego istnieje podejrzenie obluźwienia elementów protezy, co powoduje, że każda praca i dłuższe chodzenie może powodować pogłębianie się tych zmian, a w konsekwencji konieczność rewizji stawu biodrowego i zwiększonej rozległości zabiegu operacyjnego. D. G. był osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym z powodu schorzeń narządu ruchu o symbolu 05-R okresowo do 19.10.2022 r. Badanie RTG wykonane w roku 2022 r. potwierdziło prawidłowe wygojenie po wszczepieniu protez obu stawów biodrowych oraz lekki stopień niepełnosprawności po tej dacie.

Dowód : dokumentacja medyczna – k. 22 i k. 55 (koperty) oraz k. 115-116, k. 149-152; opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii H. M. – k. 24-25; wraz z opiniami uzupełniającymi uzupełniająca – k. 99, k. 159.

U D. G. występuje zespół wad genetycznych (zespół dysmorficzny) uwarunkowany mikrodelecją 2q powstałą de novo, czego konsekwencją jest upośledzenie kończyn dolnych oraz niepełnosprawność intelektualna na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia z zaburzeniami zachowania i emocji. Zaburzenia zachowania i emocji D. G. zostały uznane za przejaw nasilonych zaburzeń osobowości (F60 w (...)10), co wymaga kontroli i nadzoru. Ubezpieczony nie jest zdolny do aktywności zawodowej na otwartym rynku pracy a jedynie w warunkach pracy chronionej. Stopień nasilenia zaburzeń osobowości wymaga kontroli i nadzoru sprawia, że D. G. wymaga intensywnej motywacji i kontroli w wykonywaniu codziennych czynności higienicznych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Ubezpieczony nie jest samodzielny w codziennym życiu, wymaga częściowej pomocy przy zdecydowanej większości czynności życia codziennego – przygotowaniu posiłków, myciu, robieniu zakupów, utrzymywaniu higieny.

Obecny zakres naruszenia czynności psychicznych u ubezpieczonego D. G. zalicza go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności o symbolu 02- P na stałe, co powoduje ograniczenia w pełnieniu ról społecznych i oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu. Ubezpieczony wymaga odpowiedniego zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy, wymaga - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby - zgodnie z zaleceniami specjalisty, wskazana jest pomoc i wsparcie socjalne i terapeutyczne - korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki oraz ma prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Dowód : dokumentacja medyczna – k. 22 i k. 55 (koperty); opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii J. K. – k. 56-62; opinia uzupełniająca z 26.1.2023 r., k. 212; przesłuchanie kuratora – ojca T. G., k. 223-224.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie zasługiwało częściowo na uwzględnienie.

Na materiał dowodowy w niniejszej sprawie złożyła się dokumentacja dotycząca odwołującego się, w tym również dokumentacja medyczna zawarta w aktach sprawy oraz w aktach organu, której prawdziwości i rzetelności żadna ze stron nie kwestionowała oraz przesłuchanie kuratora - ojca ubezpieczonego – T. G..

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 100) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r. poz. 857, dalej (...)).

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1 ustawy).

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy).

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (art. 4 ust. 3 ustawy).

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (art. 4 ust. 4 ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności uregulowane zostały w przywołanym rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Wyżej wymienione rozporządzenie precyzuje pojęcia użyte przez ustawodawcę, i tak w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności, niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3). Natomiast w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza konieczność udzielania pomocy (zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników

społecznych i kulturowych) w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności wskazanej powyżej (§ 30 ust. 1pkt 2).

W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż wnoszący odwołanie jest osobą niepełnosprawną. Spornym natomiast pozostawał stopień jego niepełnosprawności. D. G. kwestionował bowiem zaliczenie go przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. do lekkiego stopnia niepełnosprawności, wskazując, że jego stan zdrowia skutkuje stopniem co najmniej umiarkowanym.

Oceny sprawności odwołującego dokonali powołani przez Sąd biegli sądowi specjalności odpowiedniej do schorzeń występujących u D. G. to jest z zakresu ortopedii oraz psychiatrii. W opiniach sądowo-lekarskich biegli, po przeprowadzeniu badania odwołującego się, zebraniu wywiadu i analizie dokumentacji medycznej dostępnej w aktach sprawy oraz wyników dodatkowych badań wykonanych na zlecenie biegłego, stwierdzili, że rozpoznane u odwołującego schorzenia powodują umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Z opinii biegłego sądowego ortopedy H. M. wynika, iż schorzenia odwołującego czynią go niepełnosprawnym w stopniu umiarkowanym okresowo do 19 października 2022 r. Opinia biegłego, wydana po badaniu przedmiotowym D. G., analizie dostępnej dokumentacji medycznej dotyczącej stanu jego zdrowia (której rzetelność i wiarygodność nie były podważane przez strony i nie budziły wątpliwości sądu) oraz opisu dodatkowego badania RTG, wykonanego na zlecenie biegłego, jest jasna, pełna i spójna, a jej wnioski w sposób logiczny i przekonujący umotywowane. Biegły opisał stan zdrowia odwołującego się istniejący w dacie sporządzenia opinii, oraz w okresie wcześniejszym będący następstwem schorzeń D. G. oraz dwóch operacji - alloplastyki lewego i prawego stawu biodrowego (w 2011 i 2012 r.) z powodu jałowej martwicy głowy kości udowej. Biegły wskazał, że u odwołującego występuje istotne upośledzenie funkcji kończyny dolnej prawej spowodowanej bólem stawu biodrowego, koślawość kolan i osłabienie siły mięśniowej kończyny oraz podejrzenie obłuzowania elementów protezy, co sprawia, że każda praca i dłuższe chodzenie może powodować pogłębianie się tych zmian, a w konsekwencji konieczność rewizji stawu biodrowego i zwiększonej rozległości zabiegu operacyjnego. Badanie RTG wykonane w roku 2022 r. potwierdziło prawidłowe wygojenie po wszczępieniu protez obu stawów biodrowych i lekki stopień niepełnosprawności po tej dacie. Biegły postawił rozpoznanie korespondujące z odnotowanymi w dokumentacji medycznej badanego. Biegły ortopeda uwzględnił także stan po wszczępieniu protez obu stawów biodrowych, który w marcu 2022 r. uległ wygojeniu. Biegły wyczerpująco wyjaśnił dlaczego do dnia 19 października 2022 r. istniał umiarkowany stopień niepełnosprawności u ubezpieczonego, zaś w okresie późniejszym, na skutek prawidłowego wygojenia po wszczępieniu protez obu stawów biodrowych, lekki stopień niepełnosprawności.

Sąd zaliczył w poczet materiału dowodowego opinie sporządzone przez biegłego sądowego J. K., biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonego wywiadu, badania podmiotowego oraz kształt ostatecznych wniosków opinii, które biegły przedstawił w opinii głównej oraz uzupełniającej. W opinii głównej biegły psychiatra, powołując się na całościową ocenę obrazu klinicznego pod postacią niepełnosprawności intelektualnej na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia wraz z zaburzeniami zachowania i emocji, uznał, że odwołującego należałoby zaliczyć do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe.

Z tak sformułowanymi wnioskami nie zgodził się Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Organ wskazał na treść § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia zgodnie z którym stwierdzony przez biegłego lekki poziom upośledzenia umysłowego nie powoduje niepełnosprawności. Wskazał także, że stwierdzone przez biegłego zaburzenia zachowania i emocji nie stanowią diagnozy schorzenia psychicznego wymienionego w § 32 ust 1 pkt 1 rozporządzenia, uzasadniającego zaliczenie ubezpieczonego do jakiegokolwiek stopnia niepełnosprawności oznaczonego symbolem 02-P.

W odpowiedzi na zarzuty stawiane opinii, biegły J. K., wskazał, że

niepełnosprawność intelektualna ubezpieczonego jest na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia z zaburzeniami zachowania i emocji. Biegły podkreślił, że zaburzenia zachowania i emocji D. G., są przejawem nasilonych zaburzeń osobowości (F60 w (...)10), co wymaga kontroli i nadzoru. Biegły wskazał, że ubezpieczony nie

jest zdolny do aktywności zawodowej na otwartym rynku pracy a jedynie w warunkach pracy chronionej. Stopień nasilenia zaburzeń osobowości wymaga kontroli i nadzoru sprawia, że D. G. wymaga intensywnej motywacji i kontroli w wykonywaniu codziennych czynności higienicznych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dokonawszy analizy zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd stanął na stanowisku, że D. G. zachował zdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację. To zaś, w ocenie Sądu, pozwala uznać, że jego stan zdrowia i rozpoznane schorzenia odpowiadają umiarkowanemu stopniowi niepełnosprawności.

Jak wskazywano powyżej o zaliczeniu wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności decydują dwie przesłanki. Mianowicie, niepełnosprawność ta może wynikać z niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, konieczności czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych bądź też obu tych przesłanek łącznie. W niniejszej sprawie pod rozważę Sądu został poddany przypadek, w którym zasadne było orzeczenie niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym z uwagi na konieczność udzielenia odwołującej czasowej albo częściowej pomocy w celu pełnienia ról społecznych oraz konieczność zatrudnienia w warunkach pracy chronionej. Rozpoznana u odwołującego niepełnosprawność intelektualna na pograniczu lekkiego i umiarkowanego stopnia oraz zaburzenia zachowania i emocji będące przejawem nasilonych zaburzeń osobowości o wieloletnim przebiegu w sposób niezaprzeczalny wpływa na możliwość wypełniania przez niego ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym. Mając na względzie § 29 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, który stanowi, że konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych, należy wskazać, że odzwierciedla on zakres pomocy niezbędnej odwołującemu.

Sąd stoi na stanowisku, że rozpoznane schorzenia, utrudniają funkcjonowanie odwołującemu w wielu aspektach życia codziennego i z tego względu wymaga on wsparcia. Przy czym trzeba zaznaczyć, że w dalszym ciągu będzie to pomoc ułatwiająca odwołującej prawidłowe funkcjonowanie społeczne. Nie ulega wątpliwości, że odwołujący jest samodzielny w zakresie samodzielnego spożywania posiłków czy ubierania się. Zakres pomocy właściwy osobie z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym określony jest zatem powyższej wskazanymi ramami wynikającymi wprost z przepisów prawa. Należy pamiętać że zasadniczo różni się on od wsparcia przysługującego osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności, gdzie owa pomoc sprowadza się do wykonywania codziennych czynności w zastępstwie osoby niepełnosprawnej. Innymi słowy, nie jest tak, że odwołujący jest całkowicie zależna od otoczenia, ale nie jest też tak, że zdolny jest funkcjonować w pełni samodzielnie oraz prawidłowo wypełniać właściwe mu role społeczne. Właśnie dlatego ustawodawca przewidział umiarkowany stopień niepełnosprawności, będący pośrednim między lekkim a znacznym, po to by zapewnić konieczne wsparcie osobom, które potrzebują pomocy, nie zaś wyłączenia w codziennych obowiązkach.

W przypadku ubezpieczonego D. G. zachodzi także druga przesłanka, a mianowicie jego schorzenia powodują zdolność do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Warunkiem zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest taki stopień naruszenia sprawności organizmu, który powoduje niezdolność do wykonywania zatrudnienia albo zdolność do jego wykonywania jedynie w warunkach pracy chronionej oraz konieczność pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (wyrok SN z 12 marca 2014 r., II UK 360/13). Te właśnie aspekty powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stopnia niepełnosprawności, co w przypadku skarżącego oznacza, że biegli sądowi, a następnie sąd, muszą rozważyć przede wszystkim, jak stwierdzone ograniczenie sprawności organizmu (na skutek wszystkich występujących schorzeń) wpływa na zdolność ubezpieczonego do pracy, a mianowicie, czy ma on jedynie istotnie ograniczoną zdolność do pracy w porównaniu do wzorców ustanowionych w art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, czy też w ogóle nie jest w stanie wykonywać zatrudnienia, a jeżeli już, to jedynie w warunkach pracy chronionej. Taka ocena została zawarta w opinii biegłego z zakresu psychiatrii. Biegły stwierdził, że „suma” stwierdzonych D. G. schorzeń

psychicznych, ich natężenie i wzajemne oddziaływanie, powoduje skutek w postaci niezdolności do pracy lub zdolności do pracy wyłącznie w warunkach pracy chronionej.

Zdaniem Sądu, opinia biegłego z zakresu psychiatrii sporządzona na zlecenie Sądu charakteryzuje się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie rozpoznania dolegliwości towarzyszących odwołującemu oraz ich konsekwencji na brak zdolności odwołującego do pracy na otwartym rynku pracy. Wnioski opinii zostały przez biegłego wyciągnięte w sposób logiczny stąd też, sporządzona ekspertyza zasługuje na przyjęcie za miarodajną dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie. Mając na uwadze wszystko powyższe, jak i wskazywaną spójność i logiczność opinii należało uznać ją za rzetelną i wiarygodną, a w konsekwencji podzielić zawarte w niej wnioski, nie znajdując podstaw do ich kwestionowania. Potwierdzeniem wniosków opinii był dowód z przesłuchania kuratora (ojca) ubezpieczonego, który potwierdził brak zdolności D. G. do wypełniania ról społecznych oraz brak zdolności do wykonywania zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Sąd w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 18 listopada 2021 r. ((...) 76/21), iż ustawowa definicja niepełnosprawności została wyrażona za pomocą trzech elementów: 1) biologicznego (zdrowotnego) w postaci naruszenia sprawności organizmu, 2) społecznego, pojmowanego jako niezdolność do wypełniania ról społecznych i 3) ekonomicznego (zawodowego), będącego szczególną postacią niezdolności do wypełniania ról społecznych, jaką jest niezdolność do pracy, ale nie chodzi o niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, lecz jako niezdolność do wykonywania zatrudnienia.

Zważywszy na ustawową definicję umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności, stopień dysfunkcji odwołującego świadczy o zasadności zaliczenia go do pierwszego z tych stopni. Zebrany w sprawie materiał dowodowy dał podstawy do uznania, że ocena stopnia niepełnosprawności odwołującego przez Zespoły orzekające w sprawie nie była prawidłowa. D. G. winien być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe.

Na materiał dowodowy w niniejszej sprawie złożyła się dokumentacja dotycząca odwołującego się, w tym również dokumentacja medyczna zawarta w aktach sprawy oraz w aktach organu, której prawdziwości i rzetelności żadna ze stron nie kwestionowała oraz przesłuchanie kuratora (ojca) ubezpieczonego, które pozwoliły na rzetelne ustalenie zakresu samodzielności odwołującego w życiu codziennym.

Mając na uwadze powyższe sąd znalazł podstawy do zmiany zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności D. G. z symbolem niepełnosprawności 02-P na stałe oraz ustalenia wskazań dotyczących: odpowiedniego zatrudnienia – zakład pracy chronionej, przystosowane stanowisko pracy; braku wymogu szkolenia, w tym specjalistycznego; braku wymogu uczestnictwa w terapii zajęciowej; konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby; wskazaniu o pomocy i wsparciu socjalnym i terapeutycznym zgodnie z obowiązującymi przepisami; braku wymogu konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji; nie spełnianiu przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym oraz wskazaniu do prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, zaś w pozostałym zakresie, odwołanie oddalono.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

(...)

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2. (...)

3. (...)

(...)